

[Про музей](#) [Засновник](#) [Проекти](#) [Студії](#) [Галерея](#) [Запитайте](#) [Відгуки](#) [Відвідувачам](#) [Зв'язок](#)

[English](#)

[Події](#) [Новини](#) [Відбулося](#) [Статті](#) [Видиво](#)

[Головна](#) » [Статті](#) » [Звичаї, обряди, свята](#) »

14 жовтня – свято Покрови

13 жовтня 2013 о 20:17 | [Звичаї, обряди, свята](#)

[Додайте відгук!](#)

14 жовтня православна церква відзначає свято Покрови Пресвятої Богородиці і Пріснодіви Марії. Пов'язано воно із легендою про чудесне заступництво Божої Матері за жителів Константинополя, на яких у 910 році напали сарацини. Переказують, що під час богослужіння святий Андрій Юродивий побачив як Цариця Небесна зняла зі своєї голови покривало – омофор, розкинула його над тими, хто щиро і сердно

молилися у Влахернській церкві, й вороги відступили.

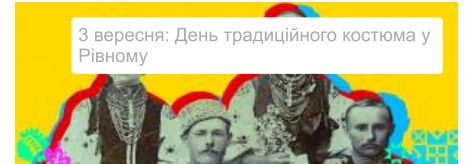
В Київській Русі свято Покрови почали відзначати приблизно з 1165 року. І хоча Покрова не відноситься до дванадесятих свят (12-ти найважливіших свят Православ'я), в українському традиційному календарі вважається великим „годовим” святом, пов'язаним із культом Пресвятої Богородиці.

“Покрова Богородиці зі сценою зцілення розслаблених”. II пол. XIX ст. Дніпропетровська обл., м.Новомосковськ. Дерево, олія

Відчинено

п'ятниця, 15:50

Працюємо вівторок-неділя, 10:00-17:30
 Вартість для дорослих: 30 грн, для школярів, студентів, пенсіонерів: 10 грн
 Як доїхати вул. Лаврська, 19, Київ
 Телефон +38 044 2889268, 2805210

[Дивіться панорами виставкових зал](#)

[Заходи у вересні](#)

[Вступне видиво про музей](#)

[Колекція світлин на Google Art Project](#)

Для дітей

гуальний зей

■ НОВИНИ МУЗЕЮ

[Вакансія у музеї](#)

15 серпня 2017 о 15:20

[ARTMISTO: Музей Івана Гончара: «Осучаснення – не самоціль, а постійний процес»](#)

28 липня 2017 о 15:42

[Тест-розвага “Хто ви із музейних працівників”](#)

18 травня 2017 о 11:08

■ НОВИНИ КУЛЬТУРИ

[У Києві презентують книгу «Українська усна снотлумачна традиція початку XX століття»](#)

31 серпня 2017 о 09:33

[У Любліні відкриється виставка писанок з колекцій українських майстринь](#)

9 серпня 2017 о 10:56

[Літня школа традиційної музики](#)

3 липня 2017 о 11:19

[Унікальний будинок української художниці Поліни Райко може стати окрасою](#)

У народному культі Богоматері зберігається чимало рис давньої Великої Богині – покровительки всього живого на землі. Згідно з уявленнями нашого народу, Покрова – заступниця всіх грішних людей, захисниця від усіх нещасних випадків. Ще всередині ХХ століття на Лубенщині вірили, що „вона покрива у напасті всіх, що моляться їй. Покрива вона омофором: це повивач, який залишився у неї від Ісуса Христа”. У Покрови також просили здоров'я, щоб без хвороб Perezимувати й дочекатися весни.

Свята Покрова – покровителька закоханих, шлюбів і сім'ї. В Україні традиція брати шлюби на Покрову зберігається до нині. Вважається, що такі сімейні пари Матір Божа бере під свій “покров”, а отже в сім'ї буде любов і злагода.

До Покрови дівчата зверталися з молитвою: „Свята Покрова! Покрий земельку листочком, а мою голівоньку віночком!” (Полтавщина). На Черкащині дівчина-перестарок зверталася до Матері Божої із ревнсною і емоційною молитвою: „Святая Покрівонька! Покрий мені хусткою голівоньку, мою голівоньку безпричинну та дай же мені, Матір Божа, дружину, хоч сякого-такого мужчину, аби роздобув хліба та дровець і лучину, а то моя руса коса щодень марніє, а до того ж хутко сивіє!”.

У народному календарі українців свято Покрови ділило навпіл рік на теплу й холодну половини, а осінь на ранню й пізню. Вважалося, що саме Покрова символізує перехід із осіннього циклу календарних свят до циклу свят зимових. Народною уявою цей переломний момент у природі наділявся сакральними властивостями і вважалося, що можна передбачити погоду на найближче півріччя.

Це так кажуть: „Покрова як не покриє землю листом, то покриє снігом”. Це як на Покрову ще листя держитися, значить, буде тепла зима. Як уже обпаде, то вже холодна. Дівлятса із якого краю ветер: як із теплого краю, значить буде тепла зима, з холодного повітря – буде холодна, – розповідає 73-річна **Ніна Марченко** із села Конотоп Городнянського району Чернігівської області.

Кожний поважний господар вважав справою честі закінчити до цього дня всі роботи на полі. На того, хто не встигав впоратися до свята дивилися з осудом: „Хто сіє по Покрові, той не матиме що дати корові”. На Лубенщині жартували: “Хто до Покрови не вбере, того й курка загребе”. „По Покрові – сівба вдовина та сирітська”. Останнє пояснюється тим, що тільки немічні й одинокі не мали змоги вчасно впоратися з роботою.

Після Покрови, як правило, худобу вже не виганяють на пасовисько, закінчується строк пастухів і найманих робітників. До Покрови поверталися додому з Криму чумаки, про що навіть склали прислів'я: “Прийшла Покрова – сиди чумаче дома”.

До Покрови господиня мала приготувати хату до зими. „ Покрова – це саме таке буольший празник на усю восень. До Покрови усе треба поробить, до Покрови утеплити треба все, і вікна, і двері, і поліпити припічок й призьбу, і помазати й вибілити все. Колись саме до Покрови загати обкладали навколо хати, щоб не було холодно, бо „як прийде Покрова – зима готова” – розповідає 63-річна **Марія Абрамова** із містечка Зіньків на Полтавщині. Загатою називається зовнішнє утеплення хати із очерету, соняшничиння або іншого бадилля, яким обставляли хату на зиму. До верхнього вінця хати прибивали тоненькі планки завширшки 50 см, завширшки трохи більше двох метрів, вкопані нижнім кінцем в землю. За таке рштування закладалися солом'яні кулі, околоті, різноманітне висушене бадилля. – Картоплиння зараз спалюють на городі, а тоді його натоптували за ці хворостинки, туди ж закладали усяку огудину й бадилля з буряків. Хати обставляли, щоб тепло було й крейда не обсипалася, – ділиться спогадами Марія Абрамова.

Утеплення рекомендувалося робити саме 14 листопада на Покрову. Вважалося, що тоді тепло зберігатиметься в хаті протягом цілої зими.

Туристичний маршрутів Херсонщиною – Євген Нищук

9 червня 2017 о 13:26

Google запустив віртуальний тур дерев'яними церквами Карпатського регіону

22 травня 2017 о 14:48

Подобається

Вам та 19 тис. іншим це сподобалось.

Підпишіться на Google+

ВІДГУКИ

Орися: 24/08/2017 15:54

Величезна подяка гурту Хорея козацька та організа...

Петро: 18/08/2017 09:10

Молодці !!!

Дарина: 13/08/2017 13:48

вітаю. підкажіть, будь ласка, як зареєструватись ...

Ігор: 1/08/2017 10:04

помилки у OCR? на Русі, а згодом і в Росії тримал...

[Ще декілька](#)

ОПИТУВАННЯ

Звідки ви дізналися про Музей Івана Гончара?

- Друзі, знайомі, родичі
- Інтернет
- Преса (газети, журнали)
- Радіо
- Телебачення
- Не пам'ятаю
- Знав про Івана Гончара ще до створення музею у 1993 році

Голосувати

[Результати](#)

Весільне фото на фоні утеплення-загаті, зробленого із кукурудзиння. Борщівський район, Тернопільщина. Фото із архіву Н. Панкової.

Щоб тепло трималося в оселі протягом всієї зими, господині вдавалися також до магічних дій та замовлянь. Так, треба було встати вдосвіта, до схід сонця встигнути розтопити у печі й швиденько закрити заслінку із примовкою: „Покров, натопи хату без дров!” або „Заганяю тепло в хату, щоб нам всім не хорувати!” (Полтавщина). З хати виносили також троїцьку зелень, яка оберігала протягом літа від відьом і усього лихого, а в садку на зиму обв'язували перевеслом плодові дерева (Чернігівське й Житомирське Полісся).

Після Покрови очікували „друге бабине літо” – кілька останніх в цьому році теплих днів. З цього приводу існує жартівливе прислів'я: „ Як були жнива – баба нежива, як прийшла Покрова, то баба жива-здорова”. На Покрову, кінчивши „літню роботу” в полі, приступали жінки до „зимової”, тобто прясти, шити й вишивати.

На Покрову існувала традиція: люди заможні готували обіди, на які запрошували бідних і старців (Галичина). На Звенигородщині від Покрови щосуботи влаштовували поминальні трапези, замовляли церковні панахиди, роздавали почастунки (яблука, горіхи, печиво) на спомин душі померлих родичів. У тих же селах і містечках, де на Покрову був храм, влаштовували громадські обіди, справляли „меди” й проводили гучні ярмарки, на які з'їжджалася вся округа.

Своєю покровителькою й заступницею вважали Святу Покрову запорізькі козаки. Згідно з народними переказами, заснування й організацію Січі козаки пов'язували із проведенням Богородиці. На її честь на Січі було збудовано Покровську церкву, а над царськими воротами золотом сяяв напис: „Молим, покрий нас чесним Твоїм покровом і ізбав нас от всякого зла”. Щорічно на Покрову відбувалися на Січі вибори нового отамана. За народними переказами, під час руйнування Січі у 1775 році, козаки, що відходили за Дунай, зайшли до Січової церкви, щоб попрощатися із своєю духовною святинею. Помолившись, забрали вони із собою ікону „Покров Богородиці”, тричі обнесли її навколо церкви й з нею рушили в чужі краї. Легенда свідчить що, під час руйнування Січі ця церква сама ухилилася з рук московських солдат і провалилася під землю „вся як була – з дзвіницею і хрестом, так і пірнула...”.

В давнину шанували Святу Покрову також кобзарі та лірники. І сьогодні братчики Кобзарського цеху, дотримуючись усталених протягом віків традицій, вважають Покрову (нарівні із Трійцею) своїм цеховим святом. Кожного року кобзарюють вони біля Покровської церкви на Подолі, або біля Михайлівського Золотоверхого монастиря. Відомий кобзар і знавець української традиційної культури Тарас Компаніченко, вважає що саме з Покрови, коли остаточно завершувалися сільськогосподарські роботи, кобзарі починали ходити по селах і хатах. І сьогодні на свято Покрови, як і на Трійцю, відбувається своєрідна кобзарська матура: прослуховування молодих кобзарів і надання їм права на кобзарювання.

– В такий спосіб ми намагаємося зберегти традицію „визвілки”, „одклінщини”, коли завершивши навчання у панотця, молоді кобзарі на судній, або як на неї ще казали ” панотчій”, раді показували рівень володіння кобзарським мистецтвом і отримували дозвіл на самостійне кобзарювання, – розповідає **Тарас Компаніченко**.

Кобзарювання біля Софії Київської: Тарас Компаніченко й Микола Будник

Кобзарювання біля Софії Київської Микола Будник та лірник Ярема-Вадим Шевчук. Фото із архіву Тараса Компаніченка. 1990-1991 рр.

Традиційно в Україні Покрова сприймається не тільки як велике релігійне свято, але й як свято національне. Особливо пишно його справляють у Києві, де щороку відбувається „Козацьке свято на Подолі” й урочистості, присвячені заснуванню Києво-Могилянської академії, в яких активну участь бере учнівська й студентська молодь.

Олена Чебанюк, НЦНК “Музей Івана Гончара”

Твіт

Подобається 0

G+

Залишити відповідь

Ваша e-mail адреса не оприлюднюватиметься. Обов'язкові поля позначені *

Коментар

Ім'я *

Е-mail *

Сайт

Оприлюднити коментар

[Події](#) [Відбулося](#) [Галерея](#) [Підтримайте проекти](#) [Друзі](#) [Відвідувачам](#) [Зв'язок](#)

Знайти на сторінці

© Національний центр народної культури «Музей Івана Гончара», 2017
Поширення дозволене лише за наявності гіперпосилання на першоджерело!

Утнув [Богдан Гдаль](#)